

ارزیابی جایگاه علمی و اخلاقی مدرسان دانشگاه فرهنگیان بر اساس شاخص های آموزه های اسلامی

سیمین امینی زارع^۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۵/۱۲

دکتر رمضان جهانیان^۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۸/۱۱

دکتر پریسا ایران نژاد^۳

چکیده

نظام آموزشی هیچ کشوری جز به دست توانمند معلمان علاقمند آن کشور سامان نمی‌یابد؛ در این میان هراندازه سطح دانش، توانایی، مهارت، صلاحیت‌های حرفه‌ای و تخصصی و از همه مهم‌تر تعلق سازمانی و اختیار تصمیم‌گیری آنان بیشتر و بالاتر باشد؛ آن نظام، موفق‌تر، پویاتر و موثرتر خواهد بود

در این میان شعار محوری دانشگاه فرهنگیان، «دانشگاه تربیت محور» است که ریشه در آموزه‌های دینی دارد و ناظر به نگاه دینی و قرآنی است. با استناد به آیه شریفه «و یزکیهم و یعلمهم الكتاب والحکمه» (قرآن کریم، سوره مبارکه جمعه، آیه ۲)، در نظام آموزشی قرآنی و اسلامی، همیشه تزکیه بر تعلیم مقدم ذکر شده است و این نشانگر ضرورت توجه ویژه‌تر به تربیت و پرورش است. مدرسان دانشگاه فرهنگیان، در کنار نقشی که در «تربیت معلمان آینده» دارند؛ نقش مهمی در «بهبودی نیروی انسانی در نظام تعلیم و تربیت» دارند.

در پژوهش حاضر که از نظر نوع هدف، «کاربردی» می‌باشد؛ از روش تحقیق «توصیفی-پیمایشی» با راهبرد «آمیخته (کیفی- کمی)» استفاده شده است. طرح‌های تحقیق توصیفی موجب شکل‌گیری و ایجاد تصویری از یک پدیده ویژه می‌گردند. مطالعات توصیفی عمدتاً در برگیرنده نمونه‌های آماری نسبتاً زیادی هستند. این مطالعات توصیفی از یک موقعیت یا تعریفی از یک مجموعه نگرش‌ها، طرز تلقی‌ها و رفتارهای می‌باشند که در یک مقطع زمانی خاص و یک موقعیت مکانی مورد مشاهده و شنجش قرار می‌گیرند.

دستیابی به آرمان‌های بلند نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران مستلزم تلاش همه جانبه در کلیه ابعاد فرهنگی، علمی، اجتماعی و اقتصادی است.

کلید واژگان

نظام - توسعه-اسلامی - جمهوری اسلامی

^۱ دانشجوی دکتری، گروه علوم تربیتی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

^۲ دانشیار، گروه علوم تربیتی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران (نویسنده مسئول).

^۳ استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

یکی از اساسی‌ترین مولفه‌های هر سازمانی، به ویژه در نظام تعلیم و تربیت، نیروی انسانی آن سازمان است که در این میان نقش معلم از همه آنان برجسته‌تر و مهم‌تر است. از این رو نادیده گرفتن حضور معلم یا بی‌توجهی به نقش و تاثیرگذاری او در فرایند تعلیم و تربیت، نه تنها تحقق اهداف را با چالش‌های اساسی مواجه می‌سازد؛ بلکه عملاً آموزش و پرورش ماهیت و فلسفه وجودی خود را هم از دست خواهد داد. (قاسم زاده، نقش و افضلی، ۱۳۹۸). معلم، کارگزار اصلی تعلیم و تربیت و قلب تپنده نظام آموزشی هر کشوری است و با کوشش خردمندانه اوست که اهداف متعالی نظام آموزشی آن کشور محقق می‌شود و آنچه کودکان، نوجوانان و جوانان در مدرسه کسب می‌کنند؛ متأثر از خصوصیات، کیفیات، شایستگی‌های علمی، فرهنگی، دینی، تربیتی، اجتماعی، اخلاقی و معنوی معلمان است. بی‌تردید، معلم در دگرگونی نظام آموزشی به اندازه همه عوامل نظام نقش داشته و اثرگذار است؛ به گونه‌ای که می‌توان سطح دانش، توانایی و کیفیت علمی هر کشور را از سطح دانش، توانایی، کیفیت و مهارت معلمان آن کشور تشخیص داد (مشهدی، بی‌ریا و لطفی، ۲۰۲۰).

اهمیت هر کاری را باید با نقش و ارزش آن سنجید. اهمیت کار تعلیم و تربیت و معلمی به اندازه‌ای است که ساختن و هدایت یک فرد مساوی زنده کردن همه افراد جامعه است. خداوند در آیه ۳۲ از سوره مائده می‌فرماید: «...من احیایا فکانما احیا الناس جميعا: ... هر کس انسانی را از مرگ رهایی بخشد؛ چنان است که گویی همه مردم را زنده کرده است» (کریمی و همکاران، ۱۳۹۹). امام صادق (ع) در تفسیر این آیه فرموده‌اند: «منظور از زنده کردن یک فرد، هدایت و پرورش اوست. اگر کسی جوانی را به راه درست، هدایت کند و وظیفه انسان سازی را بر عهده بگیرد؛ مثل این است که همه دنیا را زنده کرده است. پس، منظور از زنده کردن، پرورش و هدایت کردن است.» (عبایف، فراستخواه و قدوسی، ۱۳۹۹). علی‌رغم همه پیشرفت‌ها و تحولات شگرف علمی جهان، در دنیای ارتباطات و فناوری اطلاعات، هنوز هیچ جایگزین بی‌بدیلی برای معلم یافت نشده است؛ بنابراین هر تغییر و تحولی در کیفیت آموزشی و هر تلاشی برای تغییر بنیادی نظام، بدون تحول در نظام معلمی امکان‌پذیر نخواهد بود. امروز سرمایه‌گذاری در تربیت و ارتقای جایگاه منابع انسانی در همه کشورهای پیشرفته جهان، نوعی سرمایه‌گذاری برای توسعه پایدار در ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، اخلاقی و سیاسی است (ملایی نژاد و ذکاوتی، ۱۳۹۷).

در این میان شعار محوری دانشگاه فرهنگیان، «دانشگاه تربیت محور» است که ریشه در آموزه‌های دینی دارد و ناظر به نگاه دینی و قرآنی است. با استناد به آیه شریفه «و یزکیهم و یعلمهم الکتاب و الحکمه» (قرآن کریم، سوره مبارکه جمعه، آیه ۲)، در نظام آموزشی قرآنی و اسلامی، همیشه تزکیه بر تعلیم مقدم ذکر شده است و این نشانگر ضرورت توجه ویژه‌تر به تربیت و پرورش است. مدرسان دانشگاه فرهنگیان، در کنار نقشی که در «تربیت معلمان آینده» دارند؛ نقش مهمی در «بهبودی نیروی انسانی در نظام تعلیم و تربیت» دارند (مشهدی، بی‌ریا و لطفی، ۲۰۲۰).

«سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» مبنای اقدامات و برنامه‌های وزارت آموزش و پرورش در برنامه ششم توسعه است و سعی در رسیدن به اهداف چشم انداز ۱۴۰۴ می‌باشد. همان گونه که در سند تحول بنیادین آموزش

و پرورش آمده است؛ عرصه تعلیم و تربیت از مهم ترین زیرساخت های تعالی پیشرفت همه جانبه کشور و ابزار جدی برای ارتقا سرمایه انسانی شایسته کشور در عرصه های مختلف است (رهبری، بلباسی و قربی، ۱۳۹۴). به این ترتیب تحقق آرمان های متعالی انقلاب اسلامی ایران مانند احیای تمدن عظیم اسلامی، حضور سازنده، فعال و پیشرو در میان ملت ها و کسب آمادگی برای برقراری عدالت و معنویت در جهان در گرو تربیت انسان های عالم، متقی و آزاده و اخلاقی است (شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۲۰۱۱). تمام کسانی که قصد ورود به چرخه تعلیم و تربیت دارند باید دارای صلاحیت های حرفه ای معلمی باشند و در کسب این صلاحیت ها، «مدرسان دانشگاه فرهنگیان» نقش مهمی دارند. مدرسان دانشگاه فرهنگیان به عنوان الگوی دانشجو معلمان مطرح هستند و مدرسان این دانشگاه در کنار نقشی که در تربیت معلمان آینده دارند؛ نقش مهمی در بهسازی نیروی انسانی در نظام تعلیم و تربیت دارند.

پیشینه تحقیق

مطالعات داخلی

محمدی پویا و ترکاشوند (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «تربیت زمینه ساز تمدن نوین اسلامی با تاکید بر اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله العالی)» بیان نموده اند که تمدن سازی، فرایندی پیچیده، زمان مند و متأثر از عوامل گوناگون است که برای محقق شدن آن، پشتوانه های مادی و معنوی بسیاری لازم است. در این میان، آنچه اهمیت می یابد؛ چگونگی تحقق تمدن است. از جمله مولفه های احصاشده تحقق تمدن نوین اسلامی از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی)؛ عبارتند از: معنویت، علم گرایی، اخلاق، عقلانیت، عدالت، وحدت گرایی، پیشرفت، مجاهدت مداوم و پویایی فرهنگ. نتایج پژوهش بیانگر آن است که تربیت مبتنی بر اسناد تحولی کشور، با اثرگذاری بر مولفه های تمدن نوین اسلامی، زمینه را برای تحقق تمدن نوین اسلامی فراهم می سازد.

صلواتی و کوکرم (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «تبیین ضرورت های سه گانه انسان کامل از دیدگاه ابن عربی و علامه طباطبایی» بیان نموده اند که ضرورت انسان کامل تنها برای عالم انسانی نیست؛ بلکه ضرورتش برای کل عالم است؛ یعنی انسان نه تنها برای طی مراتب کمال به انسان کامل نیاز دارد؛ بلکه کل عالم برای بقا و حفظش نیاز به انسان کامل دارد. ابن عربی و علامه هر یک از موجودات عالم را اسمی از اسمای الهی می دانند که در میان آن ها «انسان» جامع جمیع همه اسمای الهی است. ابن عربی براساس رویکرد علم الاسمایی خود به تبیین رابطه حق، انسان کامل و عالم می پردازد. از دیدگاه ابن عربی، انسان کامل نزدیک ترین تجلی به خدا محسوب می شود و می گوید انسان کامل واسطه فیوضات حق به ممکنات است.

صادقی و میرسپاسی (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «آسیب شناسی شیوه اجرای برنامه درسی رشته «آموزش جغرافیا در دانشگاه فرهنگیان» بیان نموده اند که با توجه به رویکرد دانشگاه فرهنگیان درباره آموزش رشته های

¹ . Secretariat of the Supreme Council of the Cultural Revolution

دانشگاهی و اهداف دانشگاه، همچون پیشرو در آموزش، پژوهش، تولید و ترویج علم نافع مورد نیاز آموزش و پرورش، سرآمد در آموزش و شایستگی های حرفه ای و تخصصی تربیت محور، توانمند در بهره گیری از فناوری های نوین آموزشی و تربیتی در انجام ماموریت ها، مبتنی بر معیارهای نظام اسلامی و... هر چند برگرفته از اسناد بالادستی همچون سند تحول بنیادین آموزش و پرورش می باشد؛ هنوز برای رسیدن به سرمنزل مقصود و دستیابی به اهداف و اساسنامه دانشگاه، نیازمند تلاش بیشتر برنامه ریزان، استادان و دانشجو معلمان می باشد.

حسینی زاده (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «غایت تربیت از دیدگاه اسلامی» بیان نموده که هدف غایی در تعلیم و تربیت اسلامی از جایگاه ویژه ای برخوردار است. متخصصان تعلیم و تربیت اسلامی اهداف متفاوتی را به عنوان هدف غایی مطرح کرده‌اند؛ اهدافی چون قرب الی الله، حیات طیبه، خلیفه الله، فناء فی الله و رضوان الله را به عنوان هدف غایی تربیت اسلامی مطرح کرده اند؛ در حالی که هدف غایی یکی بیش نیست. نتایج تحقیق حاکی از این است که تعلیم و تربیت اسلامی تنها یک هدف غایی دارد و آن عبارتست از رضوان الله. موارد دیگر یا در طول این هدف هستند و یا از اهداف کلی تربیت اسلامی در ابعاد و حیطه های مختلف تربیت عبادی، دینی، اجتماعی و... هستند.

بیژنی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «بررسی ویژگی های استاد اثربخش از دیدگاه دانشجویان: مروری سیستماتیک و متاآنالیز» بیان نموده اند که مدرسین، تسهیل گر کلیدی و موثر فرایند ارتقاء کیفیت آموزش به شمار می آیند.

کریمی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «مشکلات عملکرد حرفه‌ای آموزگاران دانش‌آموخته دانشگاه فرهنگیان» بیان نموده‌اند که مهمترین مشکلات ادراک شده توسط مشارکت کنندگان در فرآیند عملکرد حرفه‌ای عملتاً در مدیریت و اداره کلاس، تدریس کلاس چندپایه و پایه اول، آموزش‌های تخصصی و تعامل موثر با همکاران و اولیاء دانش آموزان بوده است. منشاء این مشکلات از نظر مشارکت کنندگان عدم آرایه برخی عناوین درسی کاربردی، عدم مطابقت محتواهای آموزشی با واقعیت‌های موجود در مدارس، ضعف تدریس برخی اساتید، عدم ارتباط برخی از دروس آرایه شده با رشته دانشگاهی و مشکلات موجود در آرایه کارورزی در دانشگاه بوده است. مهمترین پیشنهادهای مورد توافق مشارکت کنندگان عبارت بودند از تجدید نظر کلی در برنامه و محتواهای آموزشی، آرایه دروس کاربردی مانند مدیریت کلاس، افزایش زهان و غنی‌سازی برنامه کارورزی و دعوت از اساتید دارای تجربه تدریس در مدارس ابتدایی.

مطالعات خارجی

خاکی (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان «تأثیر دین بر آرامش بر اساس آموزه‌های اسلامی» عنوان نموده تعلیم و تربیت همانند بسیاری از علوم دیگر به مثابه یک نظام یا سیستم است. بدین معنا که اجزا و عناصر خاص و متناسب با خود را دارد که باید مورد شناسایی و بررسی دقیق قرار گیرند. اسلام نیز به عنوان یک مکتب، دارای جهان بینی، فلسفه و نظام تربیتی خاص خود است. نظام تربیتی آن مدعی جامعیت، اصالت، استقلال، و برخوردار از تکثر منابع و نصوص است.

کالینوسکی و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان «توسعه حرفه‌ای در تقویت مهارت علمی دانشگاهی دانش آموزان در طول برنامه درسی-متاآنالیز تأثیر آن در شناخت و شیوه‌های تدریس معلمان» عنوان نموده‌اند توسعه حرفه‌ای اعضای هیات علمی در جهت پیشبرد اهداف و بهبود کیفیت دانشگاه حایز اهمیت اساسی است؛ چنان که از آن می‌توان به عنوان شاه کلید توسعه دانشگاه یاد کرد.

گلشا و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان «بررسی عملکرد آموزشی اعضای هیات علمی و دیدگاه دانشجویان دانشکده پزشکی» عنوان نموده‌اند که اساتید ارکان اصلی دانشگاه‌ها هستند، که نحوه عملکرد آنها در بازده یک نظام آموزشی نقش اساسی ایفا می‌کند. یافته‌ها حاکی از آن است که با گذشت زمان از توافق بین نظر اساتید و دانشجویان کاسته شده که این مهم، ضرورت افزایش حساسیت مدیران آموزشی در استفاده از نتایج ارزشیابی و بازخورد آن به اساتید و توسعه حرفه‌ای اعضای هیات علمی را بیش از پیش ایجاب می‌نماید.

درخشان و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان «بررسی نقش هویت حرفه‌ای و استقلال معلمان زبان در موفقیت آنها» عنوان نموده‌اند که با توجه به اهمیت موفقیت مدرسین در کیفیت آموزش و یادگیری، این مطالعه با هدف تبیین تأثیر دو عامل هویت و استقلال حرفه‌ای معلمان زبان در موفقیت آنها انجام شد. نتایج این تحقیق حاکی از آن است که هویت و استقلال حرفه‌ای معلمان برای موفقیت آنها بسیار سودمند می‌باشد. این مطالعه همچنین به تشریح عناصری از هویت حرفه‌ای معلمان می‌پردازد که می‌توانند در موفقیت آنها اثرگذاری بیشتری داشته باشند.

عثمان و وارنر (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان «سنجش انگیزه معلمان: پیوند مفقوده بین توسعه حرفه‌ای و عمل» عنوان نموده‌اند که رسالت امروز دانشگاه‌ها برای ادامه حیات و پرورش هرچه بهتر نیروی انسانی افزایش کمیت و کیفیت خدمات آموزشی است. در این میان توسعه حرفه‌ای نقش سازنده‌ای در ارتقاء دانش و مهارت اعضای هیات علمی برای دست‌یابی به این اهداف بازی می‌کند.

روش تحقیق

به طور کلی روش‌های پژوهش را می‌توان با توجه به دو ملاک تقسیم کرد: اول هدف پژوهش و دوم، نحوه گردآوری داده‌ها. بر این اساس پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه گردآوری اطلاعات، پژوهشی توصیفی از نوع پیمایشی است. هدف از پژوهش‌های کاربردی توسعه دانش کاربردی در یک زمینه خاص است. به عبارت دیگر پژوهش‌های کاربردی به سمت کاربرد علمی دانش هدایت می‌شود. پژوهش‌های توصیفی شامل مجموعه روش‌هایی است که هدف آنها توصیف شرایط یا پدیده‌های مورد بررسی است. اجرای پژوهش توصیفی می‌تواند صرفاً برای شناخت بیشتر شرایط موجود یا یاری دادن به فرآیند تصمیم‌گیری باشد. پژوهش‌های توصیفی را می‌توان به تحقیق پیمایشی، تحقیق همبستگی، اقدام پژوهشی، بررسی موردی و تحقیق پس-رویدادی تقسیم کرد (بازرگان، سرمد، حجازی، ۱۳۸۶).

در پژوهش حاضر که از نظر نوع هدف، «کاربردی» می‌باشد؛ از روش تحقیق «توصیفی - پیمایشی» با راهبرد «آمیخته (کیفی - کمی)» استفاده شده است. طرح‌های تحقیق توصیفی موجب شکل‌گیری و ایجاد تصویری از یک پدیده ویژه می‌گردند. مطالعات توصیفی عمدتاً در برگیرنده نمونه‌های آماری نسبتاً زیادی هستند. این مطالعات توصیفی از یک موقعیت یا تعریفی از یک مجموعه نگرش‌ها، طرز تلقی‌ها و رفتارهای می‌باشند که در یک مقطع زمانی خاص و یک موقعیت مکانی مورد مشاهده و شنجش قرار می‌گیرند. تاکید تحقیق توصیفی بر شناخت کامل مجموعه شرایط یک موقعیت یا مجموعه‌ای از وقایع است که در حال رخ دادن هستند و یا به وقوع پیوسته‌اند (مک‌ناب، ۱۳۹۰).

نتایج

تحلیل کیفی مولفه‌های الگوی توسعه حرفه‌ای در دانشگاه فرهنگیان بر مبنای آموزه‌های اسلامی

سوال ۱:

۱- ابعاد و مولفه‌های توسعه حرفه‌ای مدرسان دانشگاه فرهنگیان بر مبنای آموزه‌های اسلامی کدام است؟ در این بخش با استفاده از تحلیل کیفی و نرم افزار maxqda کلیه مصاحبه‌های صورت گرفته در تحقیق به دقت مطالعه گردید و ابتدا کدها یا مضامین پایه استخراج شد. در ۹۳ گام مضمون پایه شناسایی گردید که با ترکیب برخی مضامین تعداد آن به ۷۴ مورد رسید. در گام بعدی مضامین پایه که به لحاظ معنایی به یکدیگر نزدیک بودند در یک گروه یا خوشه دسته بندی گردید. ۸ مضامین اصلی الگوی توسعه حرفه‌ای عبارتند از: تدریس در مورد تدریس، همسویی تدریس و یادگیری، یادگیری در مورد تدریس، هدایت فرایندهای آموزش و یادگیری، توسعه اساتید و مدرسان، هدایت نوآوری، بهبود و تغییر، هدایت دانشگاه فرهنگیان و درگیر کردن و کارکردن با جامعه. در جدول زیر مضامین اصلی و مضامین پایه استخراج شده نشان داده شده است.

جدول شماره ۴-۱ مضامین پایه و اصلی الگوی توسعه حرفه‌ای

مضمون کلی	مضامین اصلی	مضامین پایه
الگوی توسعه حرفه‌ای مدرسان	تدریس در مورد تدریس	توانمندی در مهارت‌های تدریس و چرخش فن تعلیم
		توانمندی در برگزاری کارگاه‌های آموزشی و کارورزی و تلفیق مهارت آموزی با دانش افزایی
		برقراری ارتباط مستمر و سازنده با مدارس و دانشگاه‌ها
		نگرش علمی به تدریس، درس پژوهی و ارزیابی دقیق و مستمر
		تدریس در موقعیت‌های پیش‌بینی نشده و متناسب با شرایط
		دانش افزایی مدرسان دانشگاه فرهنگیان

فراهم آوری زیرساخت های نرم افزاری و سخت افزاری تدریس		
کاربست سامانه های اطلاعاتی و فناوری های نوین در تدریس		
امکانات پژوهشی در تدریس		
برگزاری نشست های تخصصی، جشنواره تدریس و فرصت های مطالعاتی برای مدرسان	همسوئی تدریس و یادگیری	
ایجاد توانمندی ها و مهارت های یادگیری مادام العمر		
خودآموزی، تجربه نگاری و هم افزایی علمی		
ایجاد مراکز ارتقاء کیفیت و توسعه ی حرفه ای مدرسان		
آشنایی و کاربرت نظریه های به روز یادگیری و تدریس		
ایجاد احساس نیاز و ارتقاء انگیزش برای توسعه حرفه ای		
ترویج فرهنگ یادگیری تیمی، حضور در کلاس سایر مدرسان و تحلیل فرایند تدریس و یادگیری		
تولید دانش جدید و تبدیل دانش پنهان به آشکار		
به اشتراک گذاری تجارب زیسته مدرسان		
ذخیره سازی تجارب زیسته مدرسان		
تقویت مشارکت علمی مدرسان دانشگاه فرهنگیان		
نگهداشت دانش موسسات آموزشی مدرسان دانشگاه فرهنگیان		
تدوین نقشه دانش برای مدرسان		
تلفیق دانش و عمل ایجاد فرصت تمرین عملی مهارت ها و موقعیت های تدریس و یادگیری	یادگیری در مورد تدریس	الگوی توسعه حرفه ای مدرسان
بازنگری دروس و طراحی آن به صورت عملی، تدریس تاملی و خود ارزیابی منظم		
ارتباط بین دانشگاه و مدارس و بازدید و مشاهده اجرای تدریس های آموخته شده توسط معلمان		
رفع موانع مرتبط با مهارت های تدریس، برنامه درسی و ارزیابی		
آشنایی و کاربرت تنوری های نوین یادگیری و تدریس		
ارتقاء مهارت های فرایند یاددهی و یادگیری		
ارتقاء نظام بالندگی حرفه ای مدرسان دانشگاه فرهنگیان		
بهبود محیط دانشگاه و آمادگی برای یاددهی مبتنی بر روشهای تدریس نوین		

تقویت و ایجاد ارتباط اثربخش دانشگاه فرهنگیان با مدارس و ادارات آموزش و پرورش		
شایسته سالاری در انتخاب مدرسان دانشگاه		
توانمندیهای مدرسان در استفاده از سیستم های توسعه حرفه ای		
ارتقاء اثربخشی شیوه های تدریس با به کارگیری مدرسان خبره و متخصص دانشگاه فرهنگیان		
تخصص و مهارت مدرسان نسبت به همسویی تدریس و یادگیری آموزش و یادگیری		
توجه به سطوح علمی و بار دانش مدرسان و اساتید و ارتقای دانش ساز	هدایت فرایندهای آموزش و یادگیری	
بهینه سازی ایده ها و دانش موجود در جهت فرایندهای آموزش و یادگیری		
توجه به دانش افراد و نخبگان در حوزه آموزش و یادگیری		
ارزش قایل شدن برای سرمایه های انسانی ، اجتماعی ، فکری در دانشگاه		
استفاده از اتاق فکر در توسعه فرایندهای آموزش و یادگیری		
اعزام اعضای هیات علمی به فرصت مطالعاتی		
ثبت دانش و سرمایه های فکرها و ایده ها در حوزه آموزش		
بکارگیری افراد خلاق و فکری و نوآور		
ارایه ایده های خلاقانه و نوآورانه توسط مدرسان دانشگاه		
مشارکت اثربخش مدرسان در فرایند بهبود و تغییر در حوزه آموزش		
درک و بینش مدرسان نسبت به همسویی تدریس و یادگیری آموزش و یادگیری	هدایت نوآوری، بهبود و تغییر	
اطمینان شغلی مدرسان و اساتید دانشگاه		
بازبینی فرهنگ موسسات آموزشی مدرسان دانشگاه فرهنگیان		
ارتقاء انگیزش مدرسان دانشگاه فرهنگیان در ایجاد نوآوری		
آموزش مستمر مدرسان دانشگاه فرهنگیان		
برگزاری نشست های هم اندیشی مدرسان دانشگاه فرهنگیان		
برگزاری کارگاه های خلاقیت و بهبود و نوآوری در تدریس		

استقرار زیرساخت لازم برای آموزشهای الکترونیکی توسط مدرسان دانشگاه فرهنگیان		
اعطای پاداش مطلوب به مدرسان جهت ارائه نوآوری در تدریس	توسعه اساتید و مدرسان	
شناسایی نیازها و اهداف تدریس در دانشگاه		
اعتمادسازی و احتساب مدرسان دانشگاه فرهنگیان به عنوان سرمایه های علمی		
نقش مدیران دانشگاه به عنوان رهبر آموزشی		
وجود برنامه راهبردی برای اجرای نوآوری و بهبود و تغییر در روش تدریس		
تشویق مدیران دانشگاه به توسعه نوآوری در تدریس		
ارائه برنامه ریزی مدون و جامع برای هدایت دانش ضمنی مدرسان		
استفاده موثر و فعالانه سیستم آموزشی		
بازخورد مثبت و اثربخش مدیران نسبت به پیشنهادات توسعه حرفه ای		
پایبندی مدیران ارشد و میانی نسبت به سیستم توسعه حرفه ای مدرسان دانشگاه فرهنگیان		
مستندسازی تجارب مدرسان دانشگاه فرهنگیان		
توجه به استانداردهای جهانی توسعه حرفه ای مدرسان دانشگاه ها		
وجود چشم انداز کلان به ویژه در مدیران ارشد دانشگاه ها		
ارزشیابی عملکرد مدرسان دانشگاه فرهنگیان		
تخصیص بودجه کافی برای توسعه حرفه ای مدرسان دانشگاه فرهنگیان	درگیر کردن و کار کردن با جامعه	
ایجاد فرهنگ مشوق و ارزش زا به منظور توسعه حرفه ای مدرسان دانشگاه فرهنگیان		
ارتقاء فرهنگ یادگیری در بین مدرسان دانشگاه فرهنگیان و دانشجویان		
استقرار فرهنگ دانش محور و خلاق بین مدرسان و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان		
آشناسازی مدرسان دانشگاه فرهنگیان با فرهنگها و خرده فرهنگهای جدید دانشجویان		
ارتقاء ارتقاء فرهنگ علمی بین مدرسان دانشگاه فرهنگیان و دانشجویان		

فراهم سازی روابط اعتمادآمیز بین مدرسان و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان		
--	--	--

در ادامه آمارهای توصیفی مربوط به مولفه های الگوی توسعه حرفه ای مورد تشریح قرار گرفته است. مطابق جدول شماره ۲، «توانمندی در مهارتهای تدریس و چرخش فن تعلیم» دارای بیشترین فراوانی بوده و کدهای مضامین در ۱۳ مصاحبه تکرار شده است. از اینرو بیش از ۷۲ درصد کدهای مضامین تدریس در مورد تدریس در مصاحبه های صورت گرفته وجود دارد.

جدول شماره ۴-۲ فراوانی مطلق و نسبی مضامین پایه تدریس در مورد تدریس در مصاحبه ها

فراوانی نسبی در مصاحبه های موجود	فراوانی نسبی در کل مصاحبه ها	فراوانی	تدریس در مورد تدریس
۴۶/۱۵	۳۳/۳۳	۶	توانمندی در مهارتهای تدریس و چرخش فن تعلیم
۴۶/۳۸	۲۷/۷۸	۵	توانمندی در برگزاری کارگاه های آموزشی و کارورزی و تلفیق مهارت آموزی با دانش افزایی
۳۰/۷۷	۲۲/۲۲	۴	برقراری ارتباط مستمر و سازنده با مدارس و دانشگاه ها
۳۰/۷۷	۲۲/۲۲	۴	نگرش علمی به تدریس، درس پژوهی و ارزیابی دقیق و مستمر
۳۰/۷۷	۲۲/۲۲	۴	تدریس در موقعیت های پیش بینی نشده و متناسب با شرایط
۳۰/۷۷	۲۲/۲۲	۴	دانش افزایی مدرسان دانشگاه فرهنگیان
۱۵/۳۸	۱۱/۱۱	۲	فراهم آوری زیرساخت های نرم افزاری و سخت افزاری تدریس
۱۵/۳۸	۱۱/۱۱	۲	کاربست سامانه های اطلاعاتی و فناوری های نوین در تدریس

۱۵/۳۸	۱۱/۱۱	۲	امکانات پژوهشی در تدریس
۱۰۰/۰۰	۷۲/۲۲	۱۳	تعداد مصاحبه های دارای کد مضامین
-	۲۷/۷۸	۵	تعداد مصاحبه های بدون کد مضامین
-	۱۰۰/۰۰	۱۸	تعداد مصاحبه های بررسی شده

جدول ۴-۳ فراوانی مطلق و نسبی مضامین پایه همسوئی تدریس و یادگیری در مصاحبه ها

فراوانی نسبی در مصاحبه های موجود	فراوانی نسبی در کل مصاحبه ها	فراوانی	همسوئی تدریس و یادگیری
۳۵/۷۱	۲۷/۷۸	۵	برگزاری نشست های تخصصی، جشنواره تدریس و فرصت های مطالعاتی برای مدرسان
۳۵/۷۱	۲۷/۷۸	۴	ایجاد توانمندی ها و مهارت های یادگیری مادام العمر
۲۸/۵۷	۲۲/۲۲	۴	خودآموزی، تجربه نگاری و هم افزایی علمی
۲۸/۵۷	۲۲/۲۲	۴	خودآموزی، تجربه نگاری و هم افزایی علمی
۲۱/۴۳	۱۶/۶۷	۳	ایجاد مراکز ارتقاء کیفیت و توسعه ی حرفه ای مدرسان
۱۴/۲۹	۱۱/۱۱	۲	آشنایی و کاربست نظریه های به روز یادگیری و تدریس
۱۴/۲۹	۱۱/۱۱	۲	ایجاد احساس نیاز و ارتقاء انگیزش برای توسعه حرفه ای
۱۴/۲۹	۱۱/۱۱	۲	ترویج فرهنگ یادگیری تیمی، حضور در کلاس سایر مدرسان و تحلیل فرایند تدریس و یادگیری
۱۴/۲۹	۱۱/۱۱	۲	تولید دانش جدید و تبدیل دانش پنهان به آشکار
۱۴/۲۹	۱۱/۱۱	۲	به اشتراک گذاری تجارب زیسته مدرسان
۱۴/۲۹	۱۱/۱۱	۲	ذخیره سازی تجارب زیسته مدرسان
۱۴/۲۹	۱۱/۱۱	۲	تقویت مشارکت علمی مدرسان دانشگاه فرهنگیان
۱۴/۲۹	۱۱/۱۱	۲	نگهداشت دانش موسسات آموزشی مدرسان دانشگاه فرهنگیان
۱۰۰/۰۰	۷۷/۷۸	۱۴	تعداد مصاحبه های دارای کد مضامین

تعداد مصاحبه های بدون کد مضامین	۴	۲۲/۲۲	-
تعداد مصاحبه های بررسی شده	۱۸	۱۰۰/۰۰	-

طبق جدول ۳-۴ بیشترین درصد فراوانی مربوط به برگزاری نشست های تخصصی، جشنواره تدریس و فرصت های مطالعاتی برای مدرسان به میزان ۳۵/۷ درصد می باشد و کمترین درصد فراوانی مربوط به «آشنایی و کاربست نظریه های به روز یادگیری و تدریس ، ایجاد احساس نیاز و ارتقاء انگیزش برای توسعه حرفه ای» ، ترویج فرهنگ یادگیری جمعی و بازدید و حضور در کلاس ، تولید دانش جدید و تبدیل دانش پنهان به آشکار ، به اشتراک گذاری تجارب زیسته مدرسان ، ذخیره سازی تجارب زیسته مدرسان ، تقویت مشارکت علمی مدرسان دانشگاه فرهنگیان ، نگهداشت دانش موسسات آموزشی مدرسان دانشگاه فرهنگیان به میزان ۱۴/۳ درصد می باشد.

بحث و تحلیل

آمارهای توصیفی

در این بخش آمارهای توصیفی مربوط به متغیرها مورد بررسی قرار گرفته است. بر اساس جنسیت افراد، تعداد ۱۰۸ نفر مرد و ۳۵ نفر زن هستند.

جدول ۴-۱۰ فراوانی جنسیت افراد

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
مرد	۱۰۸	۷۵/۳۰	۷۵/۳۰
زن	۳۵	۲۴/۷۰	۱۰۰
کل	۱۴۳	۱۰۰	

بر حسب تحصیلات افراد، تعداد ۷ نفر دارای کارشناسی ارشد و ۱۳۶ نفر دارای تحصیلات دکتری هستند.

جدول ۴-۱۱ فراوانی تحصیلات افراد

شهر	کارشناسی ارشد	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
		۷	۴/۹۴	۴/۹۴

دکتری	۱۳۶	۹۵/۰۶	۱۰۰
کل	۱۴۳	۱۰۰	

بر حسب سابقه کاری افراد، ۱۱ نفر کمتر از ۱۰ سال سابقه، ۱۰۰ نفر بین ۱۰ الی ۱۵ سال سابقه و ۳۲ نفر بیش از ۱۵ سال سابقه کاری دارد.

جدول ۴-۱۲ فراوانی سابقه کاری افراد

سابقه کاری	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
کمتر از ۱۰ سال	۱۱	۷/۴۰	۷/۴۰
۱۰ الی ۱۵ سال	۱۰۰	۶۹/۹۵	۷۷/۳۵
بیشتر از ۱۵ سال	۳۲	۲۲/۶۴	۱۰۰
کل	۱۴۳	۱۰۰	

سؤال: ۲-وضع موجود توسعه حرفه ای مدرسان دانشگاه فرهنگیان بر مبنای آموزه های اسلامی چگونه است؟

در جدول زیر آمارهای توصیفی مولفه های مربوط به الگوی توسعه حرفه ای نشان داده شده است. میانگین مولفه ها بین ۲ الی ۴ هستند بطوریکه برخی مولفه ها از جمله امکانات پژوهشی در تدریس، برگزاری نشست های تخصصی، جشنواره تدریس و فرصت های مطالعاتی برای مدرسان، استفاده از شاخص های کیفی و کمی برای اطمینان شغلی مدرسان و اساتید دانشگاه دارای میانگین کمتر از ۲ بوده و در نتیجه وضعیت مطلوبی در دانشگاه های فرهنگیان ندارند و کمتر از متوسط است.

جدول ۴-۱۳ آمارهای توصیفی متغیرهای تحقیق

مولفه	نماد	تعداد	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف استاندارد
توانمندی در مهارتهای تدریس و چرخش فن تعلیم	A1	۱۴۳	۱	۵	۳/۱۲	۰/۴۸۸
توانمندی در برگزاری کارگاه های آموزشی و کارورزی و تلفیق مهارت آموزی با دانش افزایی	A2	۱۴۳	۲	۵	۳/۲۲	۰/۵۳۰

۰/۵۴۳	۳/۲۱	۴	۲	۱۴۳	A3	برقراری ارتباط مستمر و سازنده با مدارس و دانشگاه ها
۰/۵۰۹	۳/۰۰	۴	۲	۱۴۳	A4	نگرش علمی به تدریس، درس پژوهی و ارزیابی دقیق و مستمر
۰/۶۷۰	۲/۹۸	۴	۱	۱۴۳	A5	تدریس در موقعیت های پیش بینی نشده و متناسب با شرایط
۰/۵۶۳	۲/۹۰	۴	۱	۱۴۳	A6	دانش افزایی مدرسان دانشگاه فرهنگیان
۰/۶۷۷	۳/۲۲	۵	۱	۱۴۳	A7	فراهم آوری زیرساخت های نرم افزاری و سخت افزاری تدریس
۰/۶۲۸	۳/۲۳	۵	۲	۱۴۳	A8	کاربست سامانه های اطلاعاتی و فناوری های نوین در تدریس
۰/۷۲۷	۲/۲۵	۵	۱	۱۴۳	A9	امکانات پژوهشی در تدریس
۰/۶۳۶	۲/۳۳	۵	۱	۱۴۳	B1	برگزاری نشست های تخصصی، جشنواره تدریس و فرصت های مطالعاتی برای مدرسان
۰/۵۰۵	۲/۸۳	۵	۱	۱۴۳	B2	ایجاد توانمندی ها و مهارت های یادگیری مادام العمر
۰/۵۳۹	۲/۸۴	۴	۱	۱۴۳	B3	خودآموزی، تجربه نگاری و هم افزایی علمی
۰/۶۳۱	۳/۱۲	۵	۱	۱۴۳	B4	ایجاد مراکز ارتقاء کیفیت و توسعه ی حرفه ای مدرسان
۰/۶۱۰	۲/۷۴	۴	۱	۱۴۳	B5	آشنایی و کاربرست نظریه های به روز یادگیری و تدریس
۰/۶۲۹	۲/۲۳	۴	۱	۱۴۳	B6	ایجاد احساس نیاز و ارتقاء انگیزش برای توسعه حرفه ای
۰/۵۷۸	۲/۲۷	۴	۱	۱۴۳	B7	ترویج فرهنگ یادگیری تیمی، حضور در کلاس سایر مدرسان و تحلیل فرایند تدریس و یادگیری
۰/۶۰۳	۲/۳۲	۴	۱	۱۴۳	B8	تولید دانش جدید و تبدیل دانش پنهان به آشکار
۰/۷۶۳	۳/۶۵	۵	۲	۱۴۳	B9	به اشتراک گذاری تجارب زیسته مدرسان

۰/۵۸۳	۳/۲۴	۵	۱	۱۴۳	B10	ذخیره سازی تجارب زیسته مدرسان
۰/۶۷۱	۳/۰۵	۵	۲	۱۴۳	B11	تقویت مشارکت علمی مدرسان دانشگاه فرهنگیان
۰/۵۷۱	۳/۰۸	۵	۱	۱۴۳	B12	نگهداشت دانش موسسات آموزشی مدرسان دانشگاه فرهنگیان
۰/۶۰۷	۲/۵۳	۴	۱	۱۴۳	B13	تدوین نقشه دانش برای مدرسان
۰/۶۰۷	۲/۵۳	۴	۱	۱۴۳	C1	تفویق دانش و عمل ایجاد فرصت تمرین عملی مهارت ها و موقعیت های تدریس و یادگیری
۰/۴۷۸	۲/۸۳	۴	۲	۱۴۳	C2	بازنگری دروس و طراحی آن به صورت عملی، تدریس تاملی و خود ارزیابی منظم
۰/۵۸۹	۳/۴۵	۵	۲	۱۴۳	C3	ارتباط بین دانشگاه و مدارس و بازدید و مشاهده اجرای تدریس های آموخته شده توسط معلمان
۰/۵۱۶	۳/۱۰	۵	۲	۱۴۳	C4	رفع موانع مرتبط با مهارت های تدریس، برنامه درسی و ارزیابی
۰/۶۷۹	۳/۸۴	۵	۲	۱۴۳	C5	آشنایی و کاربست تئوری های نوین یادگیری و تدریس
۰/۷۶۰	۲/۴۶	۵	۱	۱۴۳	C6	ارتقاء مهارت های فرایند یاددهی و یادگیری

۲-۳-۴ آمار استنباطی

۴-۳-۲-۱ آزمون تی تک نمونه ای

در این بخش با استفاده از آزمون تی تک نمونه ای میانگین مولفه های الگوی توسعه حرفه ای با عدد ۳ (متوسط طیف لیکرت ۵ گزینه ای) مورد بررسی قرار گرفته است. در جدول زیر آمارهای توصیفی متغیرها نشان داده شده است.

جدول ۴-۱۴ آمارهای توصیفی متغیرهای تحقیق برای آزمون تی تک نمونه ای

مولفه	نماد	تعداد	میانگین	انحراف	میانگین خطای
				استاندارد	استاندارد

.028	.488	3.12	۱۴۳	A1	توانمندی در مهارت‌های تدریس و چرخش فن تعلیم
.030	.530	3.22	۱۴۳	A2	توانمندی در برگزاری کارگاه های آموزشی و کارورزی و تلفیق مهارت آموزی با دانش افزایی
.031	.543	3.21	۱۴۳	A3	برقراری ارتباط مستمر و سازنده با مدارس و دانشگاه ها
.029	.509	3.00	۱۴۳	A4	نگرش علمی به تدریس، درس پژوهی و ارزیابی دقیق و مستمر
.038	.670	2.98	۱۴۳	A5	تدریس در موقعیت های پیش بینی نشده و متناسب با شرایط
.032	.563	2.90	۱۴۳	A6	دانش افزایی مدرسان دانشگاه فرهنگیان
.039	.677	3.22	۱۴۳	A7	فراهم آوری زیرساخت های نرم افزاری و سخت افزاری تدریس
.036	.628	3.32	۱۴۳	A8	کاربست سامانه های اطلاعاتی و فناوری های نوین در تدریس
.042	.727	2.25	۱۴۳	A9	امکانات پژوهشی در تدریس
.036	.636	2.33	۱۴۳	B1	برگزاری نشست های تخصصی، جشنواره تدریس و فرصت های مطالعاتی برای مدرسان
.029	.505	2.83	۱۴۳	B2	ایجاد توانمندی ها و مهارت های یادگیری مادام العمر
.031	.539	2.84	۱۴۳	B3	خودآموزی، تجربه نگاری و هم افزایی علمی
.036	.631	3.12	۱۴۳	B4	ایجاد مراکز ارتقاء کیفیت و توسعه ی حرفه ای مدرسان
.035	.610	2.74	۱۴۳	B5	آشنایی و کاربرد نظریه های به روز یادگیری و تدریس
.036	.629	2.23	۱۴۳	B6	ایجاد احساس نیاز و ارتقاء انگیزش برای توسعه حرفه ای
.033	.578	2.27	۱۴۳	B7	ترویج فرهنگ یادگیری تیمی، حضور در کلاس سایر مدرسان و تحلیل فرایند تدریس و یادگیری
.034	.603	2.32	۱۴۳	B8	تولید دانش جدید و تبدیل دانش پنهان به آشکار
.044	.763	3.65	۱۴۳	B9	به اشتراک گذاری تجارب زیسته مدرسان

.033	.583	3.24	۱۴۳	B10	ذخیره سازی تجارب زیسته مدرسان
.038	.671	3.05	۱۴۳	B11	تقویت مشارکت علمی مدرسان دانشگاه فرهنگیان
.033	.571	3.08	۱۴۳	B12	نگهداشت دانش موسسات آموزشی مدرسان دانشگاه فرهنگیان
.035	.607	2.53	۱۴۳	B13	تدوین نقشه دانش برای مدرسان
.032	.555	2.84	۱۴۳	C1	تفلیق دانش و عمل ایجاد فرصت تمرین عملی مهارت ها و موقعیت های تدریس و یادگیری
.027	.478	2.83	۱۴۳	C2	بازنگری دروس و طراحی آن به صورت عملی، تدریس تاملی و خود ارزیابی منظم
.034	.589	3.45	۱۴۳	C3	ارتباط بین دانشگاه و مدارس و بازدید و مشاهده اجرای تدریس های آموخته شده توسط معلمان
.029	.516	3.10	۱۴۳	C4	رفع موانع مرتبط با مهارت های تدریس، برنامه درسی و ارزیابی
.039	.679	3.84	۱۴۳	C5	آشنایی و کاربست تئوری های نوین یادگیری و تدریس
.043	.760	2.46	۱۴۳	C6	ارتقاء مهارت های فرایند یاددهی و یادگیری

جدول ۴-۱۵ آزمون تی تک نمونه ای برای متغیرهای تحقیق

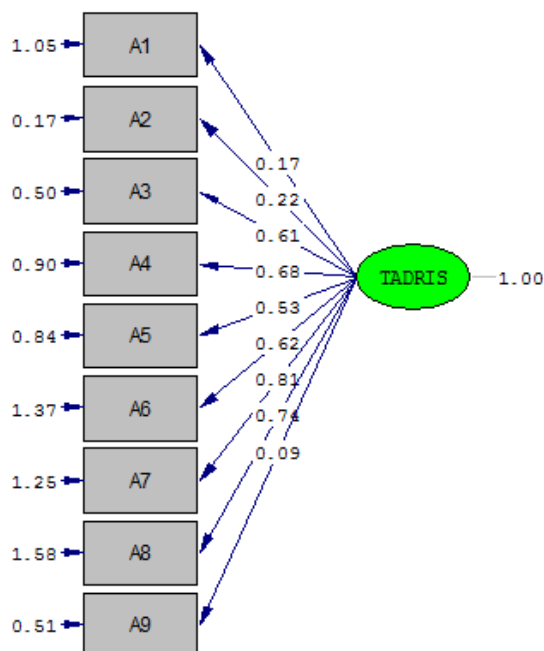
One-Sample Test						
Test Value = 3						نماد
سطح اطمینان ۹۵ درصد		اختلاف میانگین	معناداری	درجه آزادی	t	
حداکثر	حداقل					
.18	.07	.121	.000	142	4.338	A1
.28	.16	.216	.000	142	7.115	A2
.27	.14	.206	.000	142	6.629	A3
.06	-.05	.003	.911	142	.112	A4
.06	-.09	-.016	.670	142	-.427	A5
-.04	-.17	-.105	.001	142	-3.250	A6
.29	.14	.216	.000	142	5.574	A7
.39	.25	.317	.000	142	8.831	A8
-.67	-.83	-.752	.000	142	-18.090	A9
-.60	-.74	-.673	.000	142	-18.520	B1
-.12	-.23	-.173	.000	142	-5.998	B2
-.10	-.22	-.157	.000	142	-5.095	B3
.20	.05	.124	.001	142	3.445	B4

-.20	-.33	-.265	.000	142	-7.589	B5
-.70	-.84	-.768	.000	142	-21.371	B6
-.67	-.80	-.732	.000	142	-22.140	B7
-.61	-.74	-.676	.000	142	-19.618	B8
.74	.56	.650	.000	142	14.909	B9
.30	.17	.239	.000	142	7.161	B10
.13	-.02	.052	.174	142	1.364	B11
.14	.01	.075	.022	142	2.305	B12
-.40	-.54	-.471	.000	142	-13.570	B13
-.10	-.23	-.163	.000	142	-5.153	C1
-.12	-.23	-.173	.000	142	-6.332	C2
.52	.38	.451	.000	142	13.397	C3
.16	.04	.098	.001	142	3.327	C4
.92	.77	.843	.000	142	21.733	C5
-.45	-.62	-.539	.000	142	-12.416	C6
.08	-.08	.003	.935	142	.081	C7
.18	.07	.124	.000	142	4.558	C8
-.22	-.36	-.291	.000	142	-7.881	C9
-.35	-.52	-.431	.000	142	-10.018	C10
.17	.03	.101	.005	142	2.851	D1
.35	.19	.271	.000	142	6.800	D2
-.09	-.22	-.157	.000	142	-4.879	D3
-.11	-.23	-.173	.000	142	-5.583	D4
-.27	-.40	-.337	.000	142	-10.477	D5
.18	.05	.111	.001	142	3.325	D6

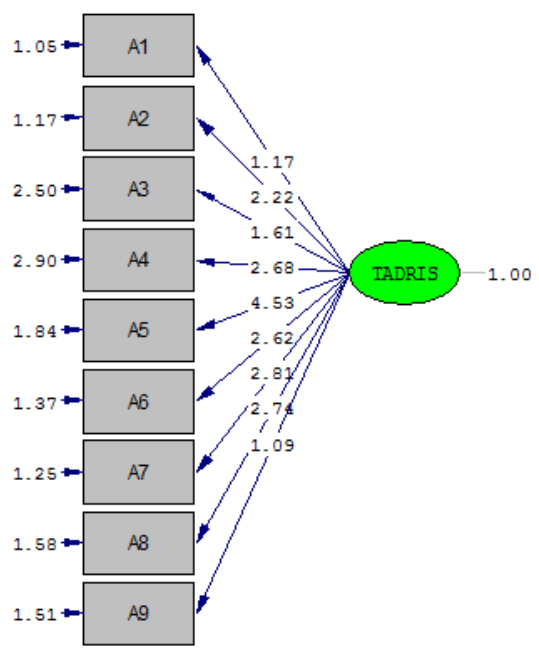
نتایج آزمون تی تک نمونه ای بیانگر این است که مقدار معناداری برای مولفه های نگرش علمی به تدریس، درس پژوهی و ارزیابی دقیق و مستمر، تدریس در موقعیت های پیش بینی نشده و متناسب با شرایط، تقویت مشارکت علمی مدرسان دانشگاه فرهنگیان، نگهداشت دانش موسسات آموزشی مدرسان دانشگاه فرهنگیان، ارتقاء نظام بالندگی حرفه ای مدرسان دانشگاه فرهنگیان، شناسایی نیازها و اهداف تدریس در دانشگاه، مستندسازی تجارب مدرسان دانشگاه فرهنگیان، ارتقاء فرهنگ یادگیری در بین مدرسان دانشگاه فرهنگیان و دانشجویان، ارتقاء فرهنگ علمی بین مدرسان دانشگاه فرهنگیان و دانشجویان بیشتر از ۰.۰۵ است، از اینرو اختلاف معناداری بین میانگین این مولفه ها با متوسط گویه ها یعنی عدد ۳ وجود دارد. برای سایر مولفه ها مقدار معناداری کمتر از ۰.۰۵ است در نتیجه اختلاف معناداری بین میانگین مولفه ها با متوسط گویه ها وجود دارد. مولفه های که دارای مقدار t بیش از ۱.۹۶ بوده میانگین گویه ها بطور معناداری بیشتر از عدد ۳ است. مولفه هایی که دارای مقدار t کمتر از منفی ۱.۹۶ بوده میانگین گویه ها بطور معناداری کمتر از عدد ۳ است.

تحلیل عاملی تاییدی مولفه تدریس در مورد تدریس

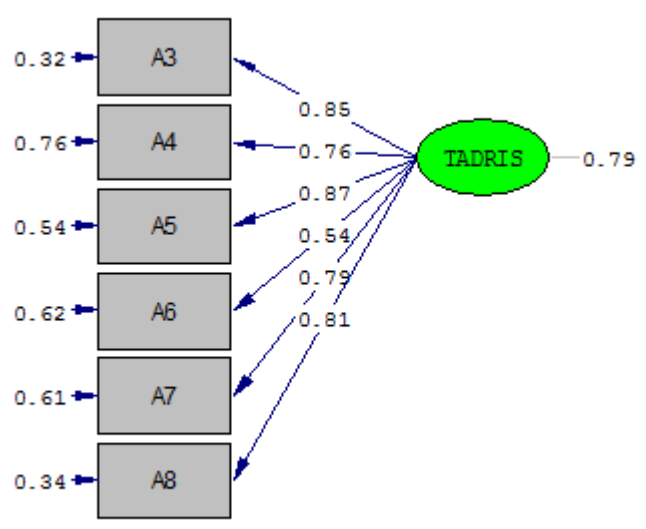
جهت بررسی روایی سازه و مدل اندازه گیری تدریس در مورد تدریس از تحلیل عاملی تاییدی استفاده گردید. تحلیل عاملی در نرم افزار آموس گرافیک انجام گردید. نتایج به دست آمده در شکل ۴ - ۱۱ ارائه شده است. با توجه به شکل، ملاحظه میشود که بارهای عاملی به دست آمده برای گویه های ۱، ۲ و ۹ کمتر از 0.3 بوده و بایستی از مدل حذف گردند. گویه های مورد نظر حذف گردیده و نتایج محاسبه شده در شکل ۴ - ۱۲ ارائه شده است. ملاحظه میشود که بارهای عاملی به دست آمده برای تمام گویه ها بزرگتر از 0.3 بوده و از اعتبار کافی برای حفظ شدن در مدل اندازه گیری برخوردار هستند.

شکل ۴-۲ بارهای عاملی گویه های مربوط به تدریس در مورد تدریس در حالت استاندارد

شکل ۴- ۳ بارهای عاملی گویه های مربوط به تدریس در مورد تدریس در حالت غیراستاندارد

شکل ۴- ۴ بارهای عاملی گویه های مربوط به تدریس در مورد تدریس پس از تعدیل در حالت استاندارد

نتیجه گیری

دستیابی به آرمان های بلند نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران مستلزم تلاش همه جانبه در کلیه ابعاد فرهنگی، علمی، اجتماعی و اقتصادی است. از این رو تدوین و اجرای برنامه های پیشرفت در بازه های زمانی معین و اختصاص منابع مورد نیاز برای تحقق اهداف برنامه ریزی شده از ضروریات تحقق اهداف سند چشم انداز است و

دانشگاه به عنوان الگوی سایر مراکز علمی و موسسات آموزش عالی این رسالت را بر عهده دارد تا در افق ۱۴۰۴ و با تدوین برنامه های راهبردی این سند جامع را جامه پوشانده و ضمن ارتقاء دانشگاه در همه ابعاد در سطح ملی و بین المللی، در انجام رسالت خویش و تحقق آرمانها و ارزشهای ملی و اهداف چشم انداز علم و فناوری کشور گامی موثر برداشته شود. یکی از اقدامات اصلی و اجرایی در این سطح پیاده سازی الگوی توسعه حرفه ای است و پیش نیاز این فرایند داشتن الگو و مدلی پویا با قابلیت عملیاتی شدن است. بنابراین در این پژوهش مدلی برای الگوی توسعه حرفه ای برای واحدهای دانشگاه فرهنگیان طراحی گردید که شامل مولفه های تدریس در مورد تدریس، همسویی تدریس و یادگیری الگوی توسعه حرفه ای، یادگیری در مورد تدریس، هدایت فرایندهای آموزش و یادگیری، هدایت نوآوری، بهبود و تغییر، مدیریت و درگیر کردن و کار کردن با جامعه، بود.

در این پژوهش الگوی فوق مدل نهایی به دست آمده تاحدودی ترکیبی از مدل های کنراد و نیومن که در این مدل خلق دانش و بکارگیری توسعه حرفه ای در چارچوب دانش محور طرح مدل بوده است در الگو و مدل ما تدریس در مورد تدریس، هدایت فرایندهای آموزش و یادگیری، هدایت نوآوری، بهبود و تغییر یاد شده است. یا از مدل میلتون مواردی چون کشف بهره برداری و سنگ بنای دانش که این مدل را شکل داده اند و در مدل تحقیق فوق نیز مواردی چون مدیریت و درگیر کردن و کار کردن با جامعه، تدریس در مورد تدریس یاد شده است. لازم به ذکر است که مدل ما علاوه بر ترکیب این مدل ها باهم به صورت باهم نیز مورد بررسی قرار داده ایم مثلا هرچند در مدل توسعه حرفه ای و لاوسن ابعاد مختلف فرهنگی و الگوی توسعه حرفه ای به کار رفته است اما همچون مدل ما با مولفه های دیگر درکنار هم بررسی نشده است و این نکته قوت مولفه مدل را نشان دهد. همچنین لازم به ذکر است که مدل ما چون از هرمدل قسمتی را شامل می شود، می توان گفت که این مدل قوی تر، کامل تر و بومی سازی شده تر است. چرا که این مدل در کشور عزیزمان ایران گردآوری و تدوین شده است. مدل فوق نقاط قوتی دارد که لازم به ذکر است که مواردی را از آن مورد بررسی قرار دهیم. در مدلی که در کشور های جهان اولی تدوین و مدل یابی شده اند چون در اکثر موارد در حد عالی قرار دارند نیازی نیست نقطه قوتی را برای پوشش کنار این مولفه ها قرار داد. ولی در مدل ما مثلا زیر ساخت های فناوری ضعیف است چون دانش آن را نداریم پس برای بهبود این نقطه ضعف از نیروی انسانی استفاده می کنیم چرا که فن بیان، نحوه بکارگیری امکانات نقش مهمی در الگوی توسعه حرفه ای ایفا میکند و کمبود و ضعف در زیرساختهای فناوری را به حد زیادی پوشش می دهد. بنابراین مدل ارائه شده تکمیلی و رشد یافته مدل های پیشین می باشد.

منابع داخلی

۱. آقاخان، زهره؛ موسی پور، نعمت الله و نجفی، یوسف (۱۳۹۹). مقایسه «معلمی کردن» نومعلمان مدارس ابتدایی: آیا نوع دانشگاه محل تحصیل مهم است؟. فصلنامه مطالعات برنامه درسی، پیاپی ۵۶

۲. ابراهیمی کاظم آباد، مرضیه (۱۳۹۸). جایگاه نهاد نماز جمعه در تربیت اخلاقی جامعه. ماهنامه معرفت، سال بیست و هشتم شماره ۹.
۳. ادیب، یوسف؛ فتحی آذر، اسکندر و عارف نژاد، سعید (۱۳۹۶). هویت حرفه ای دانشجو-معلمان دانشگاه فرهنگیان استان آذربایجان شرقی. پژوهش در تربیت معلم، دوره ۱، شماره ۱.
۴. امامی، کبری؛ کرمی، مرتضی و آهنچیان، محمدرضا (۱۳۹۵). برنامه توسعه فردی بدیل مناسب جهت توسعه حرفه ای اعضای هیات علمی. سومین کنفرانس ملی روانشناسی و علوم تربیتی، شادگان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شادگان.
۵. اندیشه، هاشم و عابدی، احمد (۱۳۹۸). آثار تربیتی تبری در قرآن و حدیث. نشریه آموزه‌های تربیتی در قرآن و حدیث، سال پنجم، شماره ۲، پیاپی ۱۰.
۶. ایمن ارشادی، افسانه و نامی، کلثوم. ارزیابی فعالیت های پرورشی مدارس ابتدایی مبتنی بر سند تحول بنیادین. نشریه جامعه شناسی آموزش و پرورش، پیاپی ۱۳.
۷. - بست، جان (۱۳۸۶)، روشهای تحقیق در علوم تربیتی و رفتاری، ترجمه حسن پاشا شریفی و نرگس طالقانی، تهران، رشد.
۸. بهاررستمی، مرضیه. (۱۳۹۶). بررسی نظام تربیت معلم در ژاپن و ایران، اولین کنفرانس بین المللی توسعه و ترویج علوم انسانی در جامعه، تهران، انجمن توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین.
۹. پورروستایی اردکانی، سعید و همکاران. (۱۳۹۷). طراحی معماری سیستم آموزشی مبتنی بر بازخورد عاطفی ترکیبی و بررسی اثربخشی آن بر میزان یادگیری و رضایت مندی کاربران. نشریه پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، سال ششم شماره ۲۱.
۱۰. پورکریمی، جواد و رمضان پور، انسیه. (۱۳۹۸). الگوی توسعه حرفه ای اعضای هیات علمی آموزش الکترونیکی کشور: پژوهشی کیفی. فصلنامه آموزش و توسعه منابع انسانی، پیاپی ۲۱.
۱۱. تاجور، آذر؛ پور طهماسبی، سعید؛ و پور طهماسبی، الهام (۱۳۹۱). استانداردها و صلاحیتهای برنامه آموزشی معلم در چشمانداز ۱۴۰۴. مجموعه مقالات همایش ملی رسالت معلم در چشم انداز ایران ۱۴۰۴. دانشگاه گاه فرهنگیان، تربیت معلم شهید رجایی بابل.
۱۲. ترکزاده، جعفر؛ مرزوقی، رحمت الله؛ محمدی، مهدی و کرمج، ولی احمد. (۱۳۹۷). رابطه شایستگی های مدرسان با تجارب دوره و دستاوردهای تحصیلی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان. نشریه تدریس پژوهی، سال ششم، شماره ۱.

۱۳. تقی زاده، هوشنگ و تار، غفار. (۱۳۸۶). الگوی گرافیکی روش تحقیق در علوم. تهران: حفیظ.

14. Agyei, D. D., & Voogt, J. (2012). Developing Technological Pedagogical Content Knowledge in Preservice Mathematics Teachers through Collaborative Design. *Australasian Journal of Educational Technology*, 28(4), 547-564.
15. Aliakbari, Mohammad & Sadat Tabatabaei, Fatemeh. (2019). Evaluation of Iranian Teacher Education Programs for EFL Student-Teachers. *Journal of Modern Research in English Language Studies*, Volume:6 Issue: 1.
16. Antoniou, P. & Kyriakides, L. (2015). The Dynamic Integrated Approach to teacher professional development: Rationale and Main Characteristics. *Teacher Development*, 19 (4), 535-552.
17. Avalos, B. (2015). Teacher professional development in teaching and teacher education over ten years. *Teacher and Teacher Education*, 27(1), 10-20.